

5.3. Informații necesare privind axele și măsurile

5.3.1. Axa 1: Creșterea competitivității sectoarelor agricol și forestier

5.3.1.1. Măsuri menite să îmbunătățească cunoștințele și să consolideze potențialul uman

Măsura	Formare profesională (training), informare și difuzare de cunoștințe
Articole care stau la baza măsurii	Articolul 20 (a) (i) și 21 din Regulamentul (CE) Nr. 1698/2005. Punctul 5.3.1.1.1 a Anexei II din Regulamentul (CE) Nr. 1974/2006
Codul măsurii	111

Motivația sprijinului

În România sectoarele agricol și forestier constituie pentru spațiul rural un factor determinant pentru obținerea producțiilor agricole și silvice, precum și pentru menținerea calității peisajului și protecției mediului înconjurător. O mare parte din totalul populației active din mediul rural, cca. 2,9 milioane, este ocupată în aceste sectoare.

Astfel, evoluția și specializarea în agricultură și silvicultură necesită un nivel corespunzător de instruire tehnică, economică și juridică, inclusiv expertiză în tehnologii noi ale informației, pentru a corespunde cerințelor comunitare în domeniul fitosanitar, bunăstării animalelor, standardelor de calitate, sprijinind astfel mobilizarea populației rurale și îmbunătățirea diversității locale în vederea creșterii atractivității zonelor rurale, a diversificării economiei rurale și a calității vieții.

Nivelul de educație al populației rurale cu vârsta cuprinsă între 25 - 64 de ani a înregistrat o tendință de creștere a ponderii persoanelor cu studii medii sau superioare de la 46,3% în 1998 la 52,1% în 2003, datorată parțial creșterii gradului de participare la procesul educațional sau de instruire a persoanelor cu vârsta cuprinsă între 25 - 64 de ani, din mediul rural de la 0,2 % în 1998 la 0,3 % în 2003.

Structura populației active din mediul rural pe domenii de activitate și școală absolvită: (%)
2003

Nivel de educație/domeniu	Nivel de						
	Superior	Post liceal	Liceu	și ucenici	Gimnaziu	Primar	Fără școală
de activitate			Profesională				
Agricultură	0,6	și maștri 0,5	9,4	18,0	45,3	21,1	5,1
Silvicultură	3,4	3,5	26,0	30,7	32,6	5,0	0,8

INS 2003

Necesitatea activităților de formare profesională apare în contextul legat de creșterea competitivității și diversificării produselor și activităților din agricultură și silvicultură, de restructurarea și modernizarea sectoarelor agricol și forestier, a sectoarelor de procesare și comercializare pentru produsele agricole și forestiere, de încurajarea afacerilor orientate spre piață, a cerințelor pentru o gamă largă de aptitudini economice și de management cât și de îndeplinirea obiectivului gestionării durabile a terenurilor și protecției mediului, aplicarea de tehnologii și practici prietenoase mediului și de utilizare a energiei regenerabile.

Prin urmare, este necesar ca activitățile de formare profesională, informare și difuzare a cunoștințelor să fie extinse și la persoanele adulte care sunt implicate în domenii care au legătură cu agricultura, industria alimentară și silvicultura.

Activitățile de formare profesională, informare și difuzare a cunoștințelor sunt necesare, de asemenea, în zonele defavorizate din punct de vedere natural, acolo unde continuarea activității agricole contribuie semnificativ la menținerea viabilității spațiului rural.

Sprejiniul acordat prin această măsură va facilita accesul la alte măsuri din Programul Național de Dezvoltare Rurală, în special cele din Axa 1- Creșterea competitivității sectoarelor agricol și forestier și Axa 2 – Îmbunătățirea mediului și a spațiului rural. De asemenea, accesul la măsura de instalare a tinerilor fermieri este condiționat de dovedirea de competențe profesionale, ce pot fi obținute și prin participarea potențialilor beneficiari la cursurile finanțate prin această măsură.

Împreună cu măsura 143 – „Furnizarea de servicii de consiliere și consultanță pentru fermieri” - sprejiniul care se acordă prin această măsură va spori nivelul de cunoaștere, informare, educație a persoanelor care lucrează în sectoarele agro-alimentar și silvic, va facilita, de asemenea, accesarea unor măsuri de investiții de către tinerii fermieri.

În sectorul forestier, ca urmare a modificărilor survenite în urma reconstituirii dreptului de proprietate asupra pădurilor, structura proprietății asupra fondului forestier a înregistrat o modificare accentuată prin reducerea suprafețelor aflate în proprietatea publică a statului. Astfel, se estimează că suprafața pădurilor proprietate privată și proprietate publică locală va fi de aproximativ 65% din fondul forestier național. Se are în vedere crearea de asociații de proprietari de pădure sau de comasare a proprietăților de pădure, având drept scop stoparea acestui fenomen și practicarea unui management durabil al proprietăților.

În concluzie, pentru asigurarea gospodăririi durabile a pădurilor, care este unul din obiectivele principale ale politicii naționale forestiere, apare necesitatea aplicării acestei măsuri cu scopul îmbunătățirii managementului pădurilor pentru creșterea valorii economice, ecologice și multifuncționale a acestora.

Astfel, este necesar să se extindă aria activităților de instruire, informare și difuzare a cunoștințelor către toate persoanele adulte care sunt sau vor fi implicate în sectoarele agricol, alimentar și silvic. Aceste activități acoperă subiecte în cadrul ambelor obiective: competitivitatea sectoarelor agricol, alimentar și forestier precum și îmbunătățirea utilizării durabile a terenurilor și protecția mediului.

În prezent, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, pe baza nevoilor de formare profesională, elaborează politica de îmbunătățire a informării și formării persoanelor care lucrează în sectoarele agro-alimentar și forestier. Informarea și formarea profesională se realizează prin instituții specializate ale MADR (ANCA - Agenția Națională de Consultanță Agricolă; CEFIDEC – Centrul de Formare și Inovație pentru Dezvoltare în Carpați), ale altor autorități publice, precum și de către furnizori privați. Numărul total de cursanți care au fost instruiți în perioada 1998 – 2005:

- prin ANCA - 35.538 de cursanți;
- prin CEFIDEC – Vatra Dornei - 2.288 de cursanți.

Conform datelor furnizate de CNFPA (Consiliul Național de Formare Profesională a Adulților <http://www.cnfpa.ro>) în România, sunt la acest moment:

- 10 furnizori de formare profesională autorizați să furnizeze cursuri de inițiere în domeniul agriculturii;
- 18 furnizori de formare profesională autorizați să furnizeze cursuri de perfecționare în domeniul agriculturii;
- 12 furnizori de formare profesională autorizați să furnizeze cursuri de specializare în domeniul agriculturii.

Implementarea acestei măsuri, prin care se acordă sprejiniul privind participarea la acțiuni de formare, informare și difuzare a cunoștințelor va fi în acord cu Strategiile de la Lisabona și Göteborg care urmăresc reînnoirea bazelor competitivității europene, creșterea potențialului

său de dezvoltare cum ar fi productivitatea și consolidarea coeziunii sociale cu accent asupra cunoștințelor, inovației și valorificării capitalului uman.

Obiectivele măsurii

Obiectiv general:

Îmbunătățirea competitivității sectoarelor agricol, silvic și alimentară, utilizarea durabilă a terenurilor agricole și protecția mediului, prin acțiuni de formare, informare și difuzare de cunoștințe inovative adresate persoanelor adulte care activează în sectoarele menționate.

Obiective specifice:

Dobândirea de informații și cunoștințe relevante care să permită gospodărirea durabilă a terenurilor agricole și forestiere, creșterea calității managementului la nivel de fermă, restructurarea și modernizarea în sectoarele de procesare și comercializare pentru produsele agricole și forestiere, contribuind astfel la îmbunătățirea condițiilor de viață și reducerea șomajului în zonele rurale.

Îmbunătățirea și dezvoltarea competențelor necesare pentru persoanele care sunt sau vor fi implicate în activități forestiere pentru practicarea unui management durabil al pădurilor în vederea creșterii suprafețelor forestiere, prelucrării lemnului și valorificării eficiente a produselor pădurii.

Obiectivele operaționale urmăresc realizarea unor acțiuni care vor contribui la:

- a) îmbunătățirea cunoștințelor tehnice și economice generale, specifice pentru agricultură, silvicultură și industria alimentară;
- b) pregătire generală pentru managementul și administrarea fermelor;
- c) respectarea condițiilor de eco-condiționalitate și a Standardelor Pieței Agricole Comune, diversificarea sau restructurarea producției fermelor (introducerea de noi produse și sisteme de procesare);
- d) conștientizarea fermierilor privind probleme generale de mediu în sectoarele agricol, forestier și al industriei alimentare în scopul îmbunătățirii protecției mediului;
- e) educarea și conștientizarea proprietarilor de păduri (dobândirea conștiinței forestiere) în vederea asigurării gospodăririi durabile a pădurilor coroborat cu valorificarea superioară a resurselor forestiere și creșterea procentului de păduri la nivel național, ce reprezintă obiective principale ale politicii naționale forestiere;
- f) informări privind introducerea de noi tehnologii informaționale și de comunicare (IT).

Furnizarea acțiunilor de formare profesională precum și a acțiunilor de informare și difuzare a cunoștințelor se va realiza pentru fiecare fermier, pe baza acceptului acestuia fără discriminare pe criterii de vârstă, sex, rasă, origine etnică, apartenență politică sau religioasă etc.

Domeniul de acțiune

Măsura sprijină:

1. Programe de formare profesională de scurtă durată (inițiere, perfecționare și specializare), cu perioade diferențiate de pregătire, în funcție de tematica cursului, grupul țintă și nivelul existent de pregătire al solicitanților de formare profesională în vederea îmbunătățirii și perfecționării cunoștințelor privind competențele manageriale și tehnice în domeniul agricol, forestier și agro-alimentar, introducerea de noi tehnologii și inovații, protecția mediului și agricultură ecologică, cunoașterea și respectarea condițiilor de eco-condiționalitate etc.

2. Acțiuni de informare și difuzare de cunoștințe privind schemele de sprijin ale PAC, a modului de aplicare a măsurilor pentru dezvoltare rurală.

Acțiunile prevăzute a se efectua prin această măsură au un caracter colectiv și nu individual.

Beneficiarii

Beneficiarii finali sunt persoane adulte care activează în domeniile agriculturii, silviculturii (inclusiv proprietari de pădure) și industriei agro-alimentare.

Beneficiarii direcți, furnizori ai acțiunilor de formare profesională, informare și difuzare a cunoștințelor, sunt entități publice sau private care activează în domeniul formării profesionale a adulților și/sau informării și difuzării de cunoștințe care îndeplinesc criteriile de eligibilitate și de selecție.

Descrierea operațiunilor (inclusiv a tipurilor de formare profesională)

1. Oferirea de programele de formare profesională care cuprind acțiuni din domeniile agricol, silvic și alimentară, ca de exemplu:
 - a) Diversificarea activităților în exploatarea agricole, îmbunătățirea calității producției, igiena și siguranța alimentelor, crearea de condiții pentru a asigura bunăstarea animalelor și sănătatea plantelor, siguranța muncii, folosirea fertilizanților și amendamentelor în agricultură în concordanță cu standardele Uniunii Europene;
 - b) Îmbunătățirea și încurajarea afacerilor;
 - c) Îmbunătățirea cunoștințelor privind protecția mediului;
 - d) Pregătire tehnică (noi tehnologii informaționale, introducerea de inovații, difuzarea rezultatelor cercetării și a gestionării durabile a resurselor naturale etc.);
 - e) Managementul durabil al terenurilor agricole și forestiere;
 - f) Dezvoltarea unor capacități inovative în lanțul agro-alimentar;
 - g) Însușirea cerințelor privind eco-condiționalitatea și aplicarea unor metode de producție compatibile cu întreținerea și ameliorarea peisajului, respectiv cu protecția mediului.
2. Sprijin financiar acordat pentru participarea fermierilor la diferite întruniri tematice, târguri, expoziții, proiecte de succes, evenimente care pot contribui la informarea acestora privind, de exemplu, noile tehnologii aplicate în diferite sectoare, sau pentru acțiuni de schimb de experiență etc.

Lista acțiunilor prezentate la pct. 1 și 2 nu este exhaustivă.

Detalii privind acordarea sprijinului

Următoarele costuri sunt eligibile pentru ajutor financiar:

- a) Costurile legate de pregătirea și desfășurarea diferitelor acțiuni de formare profesională:
 - Onorarii pentru formatori;
 - Diurne pentru cursanți;
 - Cheltuieli de transport;
 - Materiale didactice și consumabile;
 - Alte cheltuieli legate de implementarea acțiunilor de formare profesională.
- b) Costurile privind diferite tipuri de acțiuni de informare și difuzare de cunoștințe:
 - Cheltuieli de transport;
 - Materiale informative;

- Alte cheltuieli legate de implementarea acțiunilor de informare și difuzare de cunoștințe.

Toate aceste costuri trebuie să fie rezonabile, justificate și să corespundă principiilor unei bune gestionări financiare, în special din punct de vedere al raportului preț-calitate și al rentabilității.

Nu sunt eligibile:

- i. cursurile sau activitățile de formare care intră sub incidența programelor sau sistemelor normale de învățământ agricol și silvic de nivel secundar sau superior inclusiv cele de calificare;
- ii. cheltuielile cu investițiile;
- iii. cheltuielile pentru activități de formare sprijinite prin Fondul Social European.

Identificarea instituțiilor care realizează activități de formare profesională și acțiuni de informare și difuzare de cunoștințe

Furnizorii de formare profesională, informare și difuzare de cunoștințe pot fi entități publice sau private care activează în domeniu, sunt înființate conform legislației în vigoare în România și care îndeplinesc criteriile de eligibilitate și de selecție.

Astfel, furnizorii de formare profesională, informare și difuzare de cunoștințe pot fi:

- o Entități publice:
 - ANCA, CEFIDEC;
 - Instituții de învățământ: licee și colegii cu profil agricol, silvic sau alimentar.
- o Entități private - persoane juridice care au competență în domeniul agricol, silvic sau alimentar conformă cu obiectivele măsurii.

Evaluarea și selecția furnizorilor de formare profesională, informare și difuzare de cunoștințe

Evaluarea și selecția furnizorilor de formare profesională, informare și difuzare de cunoștințe se va realiza pe baza unei proceduri elaborate de DGDR – AM pentru PNDR în conformitate cu Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii, cu modificările și completările ulterioare, complet armonizată cu legislația comunitară privind achizițiile publice.

Nevoile de formare profesională, informare și difuzare de cunoștințe identificate și fondurile necesare pentru acoperirea acestora vor fi cuprinse într-un program anual de achiziții elaborat de DGDR – AM pentru PNDR, în baza căruia vor fi elaborate anunțurile de participare.

Instrumentarea (aplicarea) procedurii de evaluare și selecție a furnizorilor de formare profesională, informare și difuzare de cunoștințe se va face de către DGDR – AM pentru PNDR și de către DADR, în funcție de valoarea proiectului.

Procedura aplicată de DGDR – AM și de DADR prevede criteriile de eligibilitate pentru furnizorii de formare profesională, informare și difuzare de cunoștințe și de selecție ale ofertelor depuse de către aceștia.

Criterii de eligibilitate pentru furnizorii de formare profesională, informare și difuzare de cunoștințe:

- sunt persoane juridice constituite în conformitate cu legislația în vigoare în România;
- au prevăzut în obiectul lor de activitate formarea profesională sau informare și difuzare de cunoștințe;
- dispun de personal calificat (pentru fiecare domeniu de acțiune furnizorul de formare profesională, informare și difuzare de cunoștințe va prezenta: lista experților specializați pe acel domeniu, acordul scris al fiecărui expert pentru participarea la serviciul de formare, informare și difuzare de cunoștințe, CV-ul fiecărui expert);
- au acces la facilități administrative corespunzătoare activității specifice de formare sau de informare și difuzare de cunoștințe;
- dispun de capacitate tehnică și financiară necesare derulării activităților specifice de formare sau de informare și difuzare de cunoștințe;
- nu sunt în stare de faliment ori lichidare;
- și-au îndeplinit obligațiile de plată a impozitelor, taxelor și contribuțiilor de asigurări sociale către bugetul de stat.

Criterii de selecție pentru ofertele furnizorilor eligibili:

Atribuirea contractului de servicii se va face pe baza celui mai avantajos punctaj obținut în urma aplicării unor criterii de selecție pentru ofertele furnizorilor eligibili, care se referă la:

- Caracteristici privind nivelul calitativ și tehnic (înțelegerea nevoilor, numărul de experți, experiența acestora, logistica folosită pentru implementarea proiectului etc.);
- Planificarea activităților;
- Oferta financiară.

Criterii de prioritizare pentru participanții la activitățile de formare profesională în domeniul agricol

În caietul de sarcini vor fi specificate criteriile de prioritizare, aplicate în funcție de tematica instruirii, pe baza cărora furnizorii de formare profesională, informare și difuzare de cunoștințe vor selecta beneficiarii finali. Aceste criterii sunt aplicate dacă numărul beneficiarilor finali identificați este mai mare decât cel prevăzut inițial în caietul de sarcini. Următoarele criterii pot fi luate în considerare în funcție de tematica instruirii:

- să aibă vârsta de cel mult 40 de ani;
- să fie fermier de semi-subsistență;
- să fie membru al unui grup de producători sau altor forme asociative recunoscute conform legislației naționale în vigoare;
- să aibă un proiect de investiții;
- să aibă ferma amplasată într-o zonă defavorizată;
- să fie beneficiari ai măsurilor din Axele I și II;
- să aibă un nivel scăzut de educație.

În domeniile forestier și al industriei alimentare, participanții la instruire vor fi selectați pe baza principiului „primul venit - primul servit”.

Serviciile de formare profesională, informare și difuzare de cunoștințe oferite de către furnizorii selectați vor fi monitorizate și evaluate prin folosirea unor instrumente specifice, cum ar fi:

- a) rapoarte periodice de activitate;

- b) verificare pe teren/observare directă a activității furnizorului de formare profesională, informare și difuzare de cunoștințe;
- c) completarea unor chestionare de către fermierii instruiți privind calitatea serviciului furnizat;
- d) analiza documentelor întocmite/elaborate (rapoarte, recomandări etc. în funcție de tematica sesiunii de instruire) în cadrul proiectului/activității desfășurate etc.

Nivelul de sprijin

Ajutorul public acordat în cadrul acestei măsuri este de 100% din totalul cheltuielilor eligibile, conform anexei la Regulamentul Consiliului (CE) nr. 1698/2005.

Beneficiarii finali nu vor suporta nici un fel de taxe pentru a participa la activitățile sprijinite prin măsură.

Delimitarea de alte instrumente financiare ale UE (FSE)

Programul Național pentru Dezvoltare Rurală include activități care privesc dezvoltarea resurselor umane și, prin urmare, acest program se află în relație de complementaritate cu POS DRU. Delimitarea dintre POS DRU și PNDR are la bază tipul de intervenții și nu demarcarea teritorială. În ceea ce privește educația și formarea profesională inițială, POS DRU, prin axa prioritară (AP) 1 “Educație și formare profesională în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere” va oferi, prin intermediul școlilor și liceelor specializate, programe de formare inițială în agricultură, finalizate cu o atestare în acest domeniu. Formarea profesională continuă pentru persoanele din agricultură, agricultura de subzistență și semisubzistență, va fi realizată în cadrul POS DRU prin AP 2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii” sau prin AP 5 “Promovarea măsurilor active de ocupare”. Pentru persoanele ocupate în agricultură și în agricultura de subzistență, POS DRU, va finanța în cadrul AP 2 doar formarea profesională în vederea calificării (inclusiv recalificarea), ca și pentru celelalte sectoare. Prin AP 5 a POS DRU se va promova orientarea, consultanța și formarea în domeniul antreprenorial și în domenii nonagricole. Prin PNDR, AP 1 „Creșterea competitivității sectoarelor agricol și forestier” se vor finanța numai programe de formare de scurtă durată (cursuri de bază și specializări) pentru perfecționarea cunoștințelor lucrătorilor din agricultură și silvicultură. Pentru absolvenții acestor cursuri de formare se vor acorda atestate de participare. Referitor la încurajarea îmbătrânirii active, POS DRU va susține măsurile care urmăresc creșterea ratei ocupării. PNDR are în vedere pensionarea timpurie cu scopul de a se transfera exploatarea agricole de la fermierii bătrâni la cei tineri în schimbul unor plăți compensatorii. Astfel, creșterea competitivității agriculturii va fi urmărită prin stimularea transformării gospodăriilor rurale în ferme agricole familiale cu caracter comercial, precum și prin creșterea clasei de mijloc în zonele rurale prin promovarea tinerilor fermieri și a concentrării exploatațiilor agricole. În ceea ce privește promovarea incluziunii sociale, PNDR va susține măsuri de reabilitare și construire a infrastructurii de bază de mici dimensiuni (drumuri, aducțiuni de apă, sisteme de aprovizionare cu apă curentă) și noi investiții în infrastructura legată de serviciile sociale din zonele rurale. Aceste măsuri completează operațiunile de promovare a incluziunii sociale finanțate în cadrul POS DRU, făcând astfel mai accesibilă implementarea proiectelor de incluziune socială în zonele rurale izolate.

Finanțare

Cost total: 119.019.349 Euro
Cheltuială publică: 119.019.349 Euro.

Acorduri tranzitorii

Nu este cazul.

Cuantificarea obiectivelor pentru indicatorii comuni UE

Tip de indicator	Indicator	Ținta 2007-2013
Realizare	Număr participanți:	407.548
	<ul style="list-style-type: none"> • număr de participanți la activități de formare profesională • număr de participanți la acțiuni de informare și difuzare de cunoștințe 	134.679
	din care:	272.869
	<ul style="list-style-type: none"> • femei • tineri sub 40 de ani 	122.264 203.774
Realizare	Tipul participanților:	372.548
	<ul style="list-style-type: none"> • activi în agricultură • activi în industria alimentară • activi în silvicultură 	15.000 20.000
	Număr total de zile realizate de toți participanții (o zi echivalează cu 8 ore)	1.324.624
	<ul style="list-style-type: none"> • de pregătire profesională • de informare și difuzare de cunoștințe 	1.051.730 272.894
Rezultat	Număr de participanți:	326.038
	<ul style="list-style-type: none"> • care au terminat cu succes formarea profesională • care au beneficiat de acțiuni de informare și difuzare de cunoștințe 	107.743 218.295
	din care:	97.811
	<ul style="list-style-type: none"> • femei • tineri sub 40 de ani 	163.019
Rezultat	Tipul participanților:	298.038
	<ul style="list-style-type: none"> • activi în agricultură • activi în industria alimentară • activi în silvicultură 	12.000 16.000
Impact*	Creșterea productivității muncii	Creștere anuală cu 8%

Indicatori adiționali

Tip de indicator	Indicator	Ținta 2007-2013
Realizare	Număr de fermieri care au aplicat pentru schema de agro-mediu și au parcurs un modul de formare profesională sau au participat la acțiuni de informare.	40.000
	Număr de beneficiari care au participat la un modul de formare în domeniul privind protecția mediului.	30.000
	Număr de beneficiari care au participat la un modul de	10.000

* Valoarea indicatorilor a fost calculată la nivel de axă.

	formare, eligibili pentru măsura 112 ”Instalarea tinerilor fermieri”	
	Număr de beneficiari care au participat la un modul de formare, eligibili pentru măsura 141 „Sprijinirea fermelor de semi-subzistenta”	70.000
	Număr de beneficiari care au participat la un modul de formare în domeniul privind noi tehnologii informaționale, introducerea de inovații etc.	30.000
	Număr de beneficiari care au participat la un modul de formare în domeniul privind diversificarea activităților în exploatațile agricole, îmbunătățirea calității producției, igiena și siguranța alimentelor, crearea de condiții pentru a asigura bunăstarea animalelor și sănătatea plantelor, siguranța muncii, folosirea fertilizanților și amendamentelor în agricultură în concordanță cu standardele Uniunii Europene.	108.000